

ENTREVISTA A HOSHYAR ZEBARI

“Iraq s’enfronta a una amenaça mortal”

Un combatent de l'Estat Islàmic de l'Iraq i el Llevant sosté una bandera d'EILL i una arma en un carrer de la ciutat de Mossul a Iraq.

El ministre d'Afers Estrangers iraquiana, Hoshyar Zebari, adverteix en aquesta entrevista que el seu país està a punt de col·lapsar-se per la pressió del grup terrorista EILL. No obstant això, afirma que encara no ha esclatat una guerra civil.

Per poder arribar al ministre d'Afers Estrangers iraquiana a Bagdad s'han de passar quatre punts de control. Unes mesures de seguretat tan estrictes són necessàries tenint en compte la situació. Un atac el 2009 va provocar la mort de centenars de persones. Zebari, de 61 ans, té força experiència en

El ministre d'Afers Estrangers d'Iraq, Hoshiyar Zebari: "No crec que Iraq estigui a punt de desaparèixer com a nació".

violència política: durant els anys 1980 va lluitar com a membre dels peixmerga kurds contra el dictador Saddam Hussein. Des de 2003 ocupa la cartera de ministre d'Afers Estrangers a Iraq.

—**Senyor ministre, estem assistint a la fi de l'Estat d'Iraq?**

—No crec que Iraq estigui a punt de desaparèixer com a nació, per la simple raó que les comunitats d'aquest país necessiten alguna mena de federació per poder continuar vivint juntes. Fins i tot abans de la darrera crisi, ja se sentien veus arreu del país —des de Bàssora fins a Mossul i Ramadi— que demanaven que les regions federals adoptessin competències per desenvolupar-se i recuperar els seus recursos sense la intervenció d'un Estat centralitzat, dominant i fins i tot autoritari. Fa cinc o deu anys, el simple fet de

mencionar la paraula *federalisme* era tabú en les meves converses amb alguns líders iraquians o companys de la Lliga Àrab. Avui dia, el federalisme està acceptat. Iemen s'ha declarat federal i també els Emirats Àrabs units són una federació.

—**El primer ministre Nuri al-Maliki ostenta diversos càrrecs: és el primer ministre iraquiana, però també està al cap del Ministeri de l'Interior i el de Seguretat Nacional. Els darrers esdeveniments han mostrat la falta d'autoritat que l'exèrcit i les forces policiaques han tingut a l'hora de frenar el grup terrorista anomenat Estat Islàmic de l'Iraq i el Llevant (EIL). Creieu vós que Maliki ha fracassat políticament?**

—Mai no he callat les coses a l'hora de criticar Maliki. Però sóc part del seu Govern i si em pregunteu pels nostres assoliments col·lectius, puc

fer-ne una llista: vam alliberar Iraq [de les obligacions] del Capítol VII [Nota de l'editor: "Capítol VII" fa referència a les sancions que l'ONU va imposar a Iraq després de la invasió de Kuwait], el nostre país té plena llibertat per operar als mercats lliures. Durant el règim de Saddam, Iraq va quedar aïllat del món àrab i de la comunitat internacional. Ara, Iraq ha tornat a l'escena política i fins i tot ha sigut l'amfitrió d'una cimera àrab. Saddam va cometre l'error crític, terrible, d'envair Kuwait. Nosaltres, d'altra banda, hem solucionat tots els afers pendents amb Kuwait. Hem renovat la indústria i l'agricultura i hem recuperat la producció de petroli.

—**Només és lleugerament superior que fa 11 anys.**

—Però sota l'amenaça de bombardejos freqüents. Hem comès errors? Per descomptat: en seguretat, en ser-

veis públics i en unir les persones perquè es reconciliïn.

—Quan es veu com s'emparen de les fronteres, sembla com si just en ara amteix Iraq estigués fent front a un moment decisiu de la seva història.

—Iraq s'enfronta a una amenaça mortal que posa en perill la seva existència com a nació i com a sistema polític. L'extremisme i el terrorisme tracten d'imposar-se. Si l'EIIL aconsegueix controlar la part occidental del país i l'est de Síria junt amb tots els recursos de la regió, qui podrà viure fora de perill en aquesta zona? Sense parlar de les conseqüències que tindria per a Europa. Mentre aquests terroristes estiguin en actiu als deserts d'Iraq i Síria, Occident pot pensar que encara són molt lluny. Però justament així és com la gent percebia Afganistan llavors, i després els terroristes atacaren Nova York.

—La ciutat de Kirkuk és ara a les mans dels peixmerga kurds. Creieu que la tornaran algun dia?

—Les zones a què s'han traslladat els kurds estan definides en la nostra Constitució com a “internament disputades”. Els kurds marxaren a aquella zona perquè les forces de seguretat iraquianes es van ensorrar i van deixar un buit. El motiu del seu trasllat va ser evitar que aquestes zones caiguessin en mans errònies. Per exemple, els peixmerga marxaren cap a la presa de Mossul, feta malbé els darrers anys. Si es trenca, hi ha el perill que inundi no sols Mossul, sinó també Bagdad. Aquest moviment no és d'ocupació d'un territori, sinó de prevenció, per evitar que s'esdevinguin coses pitjors.

—Entretant, la por i les tensions creixen a Bagdad. Podria l'ofensiva de l'EIIL fer esclatar una nova guerra civil, tal com ho va fer l'atac a Samara el 2006?

—Jo mateix sóc un guerrer i he vist coses terribles. Però no podem parlar d'una guerra civil només perquè tot es col·lapsa. L'Estat iraquí encara no s'ha col·lapsat. És clar que hi ha milícies i regions semiindependents. Però encara no és moment de declarar una guerra oberta.

—Molts sunnites a Iraq estan amoïnats per l'última fàtua del gran aiatol·là Alí al-Sistani, en la qual feia una crida a les armes entre els seus compatriotes xiïtes.

—Sistani no va fer una crida a la guerra santa contra ningú. Va instar els ciutadans a protegir l'Estat, la terra i els temples sagrats. Hauríeu de revisar les paraules originals de l'edicte.

—Des de quan la gent d'Orient Pròxim ha parat tanta atenció a les paraules exactes d'aquesta mena de declaracions? Els polítics iranians ja han promès enviar milers de soldats per defensar els temples xiïtes d'Iraq.

—Estic d'acord que hi ha certa exaltació, per això estic treballant personalment per poder acostar posicions entre Aràbia Saudita i Iran.

—El líder suprem de l'Iran, Alí Khamenei, acusa els Estats Units d'haver dut la seva “comparsa d'actors” per tenir poder a Iran. El ministre d'Afers Estrangers d'Aràbia

Saudita, Saud al-Faisal, adverteix Iran de no “intervenir” a Iraq. No sembla gaire un acostament entre les parts...

—Puc dir-vos què volen dir realment Khamenei i Saud al-Faisal: hi ha un conflicte obert sobre el nou Govern. Tothom vol que Iraq camini en una altra direcció, tothom vol veure cares noves. Vaig dir a Saud al-Faisal: tenim un sistema democràtic i un procés polític. El 62% dels iraquians van votar el darrer 30 d'abril. Tindrem un parlament i un nou Govern segons han marcat els resultats de les eleccions. No tenim prínceps que puguin designar càrrecs per decret reial. Canviarem els nostres líders seguint les nostres normes. Khamenei, de la seva banda, pensa que —segons la seva interpretació— els americans estan tractant d'influir en aquest procés i col·locar al Govern persones afins a ells.

—Creieu que té raó?

—No pense jutjar-lo ni vull entrar en aquesta discussió.

—La senadora americana Dianne Feinstein va declarar que Maliki: “ha d'anar-se'n”. Obama tampoc ha mostrat gaire simpatia pel primer ministre. Pot continuar Iraq amb Maliki com a líder?

—Escolteu, sóc un membre d'aquest Govern. Prendrem aquestes decisions segons la nostra planificació i no per complir els desitjos d'altres. Només els xiïtes poden decidir qui serà el nou primer ministre. Els sunnites o els kurds no els podran imposar aquesta decisió. Sistani ha marcat línies molt clares: el nou Govern no pot repetir els errors del passat, ha de ser acceptable per a totes les comunitats i ha de ser un Govern d'unió nacional.

—Encara creieu en la unitat nacional?

—Per descomptat. Ho hem debatut amb Maliki durant mesos. La majoria política no és suficient a Iraq. Pots guanyar, sí; però no pots governar només amb això. La victòria no vol dir que “el guanyador s'ho emporti tot” a Iraq. Cal que hi hagi un compromís.

Bernhard Zand

© Der Spiegel

Traducció de Núria Molinés